

CODI 21424 HISTÒRIA I CIVILITZACIÓ DE GRÈCIA I

Prof.: Joan ALBERICH MARINÉ

Objectius generals

Aquesta assignatura, que abraça des dels orígens de la civilització grega fins al final de les guerres Mèdiques (478 aC), pretén que l'alumne sigui capaç de resseguir i exposar els trets principals de cadascuna de les èpoques de la història de Grècia fins el segle V a.C., història condicionada per la seva geografia, així com conèixer el paper desenvolupat pels seus personatges més singulars (Soló, Pisístrat, etc.). Igualment, es pretén que l'alumne sàpiga els aspectes més rellevants de la vida quotidiana de les distintes *póleis* gregues, especialment Atenes i Esparta, i de la relació que els grecs mantenien amb els pobles anomenats bàrbars del seu entorn (fonamentalment, els perses). Les fonts de treball per adquirir aquests coneixements són els textos escrits, tant epigràfics com de tradició literària, i també les restes arqueològiques.

Estructuració de continguts

Les explicacions de cada lliçó del temari, que es presenta a continuació, es basaran en la lectura i comentari dels textos epigràfics i dels passatges d'autors grecs pertinents a cada època: per exemple, els poemes homèrics per a l'Edat Obscura (segles XII-IX a.C.), els *Treballs i Dies* d'Hesíode per als inicis de l'Època Arcaica, les *Històries* d'Heròdot per a les guerres Mèdiques. El programa de l'assignatura comprèn les lliçons següents:

1. El medi geogràfic grec. El mar Egeu durant el període del Bronze Antic i Mitjà. La civilització minoica.
2. El món micènic. Els moviments migratoris.
3. L'Edat Obscura. La colonització jònica.
4. L'Època Arcaica (I): el naixement de les *póleis*.
5. L'Època Arcaica (II): la colonització grega.
6. L'Època Arcaica (III): el problema de les tiranies.
7. L'Època Arcaica (IV): Esparta i la seva evolució política.
8. L'Època Arcaica (V): Atenes i el seu desenvolupament constitucional: Soló, la tirania dels Pisistràtides, les reformes de Clístenes.
9. Grècia i Pèrsia: la sublevació de Jònia. Les guerres Mèdiques i les seves conseqüències.

Sistema d'avaluació

L'avaluació es basarà en dues qualificacions que faran mitjana entre sí, amb la condició imprescindible de tenir cadascuna d'elles una nota mínima de 4:

1/ Cada alumne farà un treball per escrit que consistirà en la traducció i comentari d'un text grec relacionat amb alguna lliçó del temari, que haurà acordat prèviament amb el professor.

2/ En acabar l'assignatura hi haurà una prova escrita final amb preguntes teòriques i amb un comentari d'un dels textos que s'hauran explicat a classe.

Bibliografía

- AA.VV., *The Cambridge Ancient History*, vols. II-V, Cambridge 1980-1995².
- AMOURETTI, M. C.; RUZÉ, F., *Le monde grec antique*, Paris 1990.
- BIANCHI BANDINELLI, R. (dir.), *Storia e civiltà dei Greci*, 5 vols., Milano 1979 (trad. esp.: *Historia y civilización de los griegos*, 5 vols., Barcelona, 1981).
- BLÁZQUEZ, J. M.; LÓPEZ MELERO, R.; SAYAS, J. J., *Historia de Grecia Antigua*, Madrid 1989.
- BOARDMAN, J., *The Greek Overseas*, London 1980³ (trad. esp.: *Los griegos en ultramar. Comercio y expansión colonial antes de la era clásica*, Madrid 1986).
- BOARDMAN, J.; GRIFFIN, J; MURRAY, O. (ed.), *The Oxford History of the Classical World*, vol. I.: *Greece*, Oxford 1988 (trad. esp.: *Historia Oxford del mundo clásico*, I.: *Grecia*, Madrid 1992).
- BRAVO, G., *Historia del Mundo Antiguo. Una introducción crítica*, Madrid 1994.
- BURN, A. R., *Persia and the Greeks*, Oxford 1984².
- CARTLEDGE, P., *Sparta and Laconia. A regional history c. 1300-362 BC.*, London-Boston 1979.
- CHADWICK, J., *The Mycenaean World*, Cambridge 1976 (trad. esp.: *El mundo micénico*, Madrid 1977).
- DOMÍNGUEZ MONEDERO, A. J., *La polis y la expansión colonial griega. Siglos VII-VI aC*, Madrid 1993.
- DOMÍNGUEZ, A.; PLÁCIDO, D.; GÓMEZ ESPELOSÍN, F. J.; GASCÓ DE LA CALLE, F., *Historia del mundo clásico a través de sus textos. I. Grecia*, Madrid 1999.
- EHRENBERG, V., *From Solon to Socrates: Greek history and civilisation during the sixth and fifth centuries BC.*, London 1973².
- FINLEY, M. I., *Early Greece: the Bronze and Archaic Ages*, London 1970 (trad. esp.: *Grecia primitiva: la Edad del Bronce y la Era arcaica*, Buenos Aires 1974).
- FINLEY, M. I., *The World of Odysseus*, London 1977 (trad. esp.: *El mundo de Odiseo*, Mexico 1978, i trad. cat.: *El món d'Ulisses*, Barcelona 1989).
- FINLEY, M. I., *Economy and Society in Ancient Greece*, Cambridge 1981 (trad. esp.: *La Grecia antigua. Economía y sociedad*, Barcelona 1984).
- JAEGER, W., *Paideia. Die Formung des griechischen Menschen*, Berlin 1936² (trad. esp.: *Paideia. Los ideales de la cultura griega*, México 1957).
- LÓPEZ, R.; PLÁCIDO, D.; PRESEDO, F., *Historia Universal*, vol. I, tomo A: *Edad Antigua. Grecia y Oriente Próximo*, Barcelona 1992.
- MOSSE, Cl., *La tyrannie dans la Grèce antique*, Paris 1969.
- NESTLE, W., *Griechische Geistesgeschichte (von Homer bis Lukian)*, Stuttgart 1944 (trad. esp.: *Historia del espíritu griego desde Homero hasta Luciano*, Barcelona 1975²).
- RUIPÉREZ, M. S.; MELENA, J. L., *Los griegos micénicos*, Madrid 1990.
- RUIPÉREZ, M. S.; TOVAR, A., *Historia de Grecia*, Barcelona 1983.
- STRUVE, V. V., *Historia de la antigua Grecia* (tres volums), Madrid 1979³.
- VAN EFFENTERRE, H., *La cité grecque des origines à la défaite de Marathon*, Paris 1985.
- VERMEULE, E., *Greece in the Bronze Age*, Chicago 1972 (5ª reimpressió amb nova introducció; trad. esp. de 1ª ed. de 1964: *Grecia en la Edad del Bronce*, México 1971).